

(Akty přijaté podle hlavy V Smlouvy o Evropské unii)

SPOLEČNÝ POSTOJ RADY 2005/329/SZBP

ze dne 25. dubna 2005

k hodnotící konferenci stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní, jež se bude konat v roce 2005

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 15 této Smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská unie nadále považuje Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (NPT) za základní kámen celosvětového režimu nešíření jaderných zbraní, za nezbytný základ pro uskutečňování jaderného odzbrojení v souladu s článkem VI NPT a za důležitý prvek pro další rozvoj využívání jaderné energie pro mírové účely.
- (2) Dne 17. listopadu 2003 přijala Rada společný postoj 2003/805/SZBP o dosažení univerzality a posílení mnohostranných dohod v oblasti nešíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů⁽¹⁾. Dne 12. prosince 2003 přijala Evropská rada strategii proti šíření zbraní hromadného ničení.
- (3) Rada bezpečnosti Organizace spojených národů přijala jednomyslně rezoluci č. 1540 (2004), která označuje šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů za hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost.
- (4) Konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní konaná v roce 1995, jejímž cílem bylo zhodnotit smlouvu a posoudit její prodloužení, přijala rozhodnutí o prodloužení Smlouvy o nešíření jaderných zbraní na dobu neurčitou, o zásadách a cílech nešíření jaderných zbraní a jaderného odzbrojení, o posílení hodnotícího procesu uvedené smlouvy a usnesení týkající se Středního východu.
- (5) Dne 13. dubna 2000 přijala Rada společný postoj 2000/297/SZBP k hodnotící konferenci stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní konané v roce 2000⁽²⁾.
- (6) Konference k hodnocení NPT konaná v roce 2000 přijala závěrečný dokument.
- (7) Přípravný výbor konference k hodnocení NPT, jež se bude konat v roce 2005, zasedal třikrát, ve dnech 8. až 19. dubna 2002 v New Yorku, ve dnech 28. dubna až 9. května 2003 v Ženevě a ve dnech 26. dubna až 7. května 2004 v New Yorku.
- (8) Dne 29. dubna 1997 přijala Rada společnou akci 97/288/SZBP o příspěvku Evropské unie na podporu transparentnosti kontrol vývozu v jaderné oblasti⁽³⁾.
- (9) Dne 17. května 2004 přijala Rada společnou akci 2004/495/SZBP o podpoře činností MAAE podle jejího programu jaderného zabezpečení a v rámci provádění strategie EU proti šíření zbraní hromadného ničení⁽⁴⁾.
- (10) Dne 1. června 2004 přijala Rada prohlášení na podporu bezpečnostní iniciativy proti šíření zbraní hromadného ničení.
- (11) Dodatkový protokol k dohodě o ověřování mezi členskými státy Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom) nevládními jaderné zbraně, Euratomem a Mezinárodní agenturou pro atomovou energii (MAAE), dodatkový protokol k dohodě o zárukách mezi Francií, Euratomem a MAAE a dodatkový protokol k dohodě o zárukách mezi Spojeným královstvím, Euratomem a MAAE byly podepsány a dne 30. dubna 2004 vstoupily v platnost.
- (12) S ohledem na výsledky hodnotící konference konané v roce 2000 a jednání na všech třech zasedáních přípravného výboru konference k hodnocení NPT, jež se bude konat v roce 2005, a vzhledem k současné situaci je vhodné aktualizovat a dále rozvíjet cíle uvedené ve společném postoji 2000/297/SZBP, jakož i iniciativy uskutečňované v jeho rámci,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 302, 20.11.2003, s. 34.

⁽²⁾ Úř. věst. L 97, 19.4.2000, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 120, 12.5.1997, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 182, 19.5.2004, s. 46.

PŘIJALA TENTO SPOLEČNÝ POSTOJ:

Článek 1

Cílem Evropské unie je posílit mezinárodní režim nešíření jaderných zbraní prostřednictvím podpory úspěšných výsledků hodnotící konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT), jež se bude konat v roce 2005.

Článek 2

Za účelem dosažení cíle stanoveného v článku 1 Evropská unie:

- a) přispěje ke strukturovanému a vyváženému hodnocení fungování NPT na hodnotící konferenci, jež se bude konat v roce 2005, včetně plnění závazků převzatých v rámci uvedené smlouvy státy, které jsou jejími stranami, jakož i k identifikaci oblastí a prostředků, jejichž pomocí by mělo být v budoucnosti usilováno o dosažení dalšího pokroku;
- b) přispěje k formulování konsensu na základě rámce stanoveného NPT, a to podporováním rozhodnutí a usnesení přijatých na konferenci konané v roce 1995, jejímž úkolem bylo vyhodnotit smlouvu a posoudit otázku jejího prodloužení, jakož i závěrečného dokumentu konference k hodnocení NPT konané v roce 2000, a přihlédne k současné situaci a bude podporovat mimo jiné tyto základní prvky:
 1. vynakládat úsilí na zachování integrity NPT a posilování jejího provádění;
 2. uznat, že NPT je jedinečný a nenahraditelný mnohostranný nástroj pro udržení a posílení mezinárodního míru, bezpečnosti a stability, jelikož vytváří právní rámec pro předcházení zvýšenému šíření jaderných zbraní a pro další rozvoj systému ověřování, který zaručí, že státy, jež nevlastní jaderné zbraně, využívají jadernou energii výlučně pro mírové účely, a jelikož představuje nezbytný základ pro uskutečňování jaderného odzbrojení v souladu s článkem VI uvedené smlouvy;
 3. usilovat o dosažení univerzality NPT;
 4. zdůraznit, že je naprosto nezbytné zajistit úplné dodržování všech ustanovení NPT všemi státy, které jsou jejími stranami;
 5. vyzvat všechny státy, jež nejsou stranami NPT, k převzetí závazků v oblasti nešíření zbraní a odzbrojení a vyzvat tyto státy, aby přistoupily k NPT jako státy nevlastnící jaderné zbraně;
 6. uznat, že od skončení hodnotící konference konané v roce 2000 došlo k vážným událostem v oblasti šíření jaderných zbraní;
 7. zdůraznit, že je nutné posílit úlohu Rady bezpečnosti Organizace spojených národů jako konečného rozhodce, aby mohla přijmout odpovídající opatření v případě nedodržení závazků vyplývajících z NPT, v souladu se statutem Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE), včetně uplatňování záruk;
 8. upozornit na důsledky, jež by odstoupení od NPT mohlo mít pro mezinárodní mír a bezpečnost. Podpořit přijetí opatření, jejichž účelem je odradit od odstoupení od uvedené smlouvy;
 9. požadovat pozastavení jaderné spolupráce se státem, pokud MAAE není s to poskytnout dostatečné záruky, že jaderný program tohoto státu sleduje výlučně mírové cíle, a to až do doby, než bude Agentura schopna tyto záruky poskytnout;
 10. vyzvat všechny státy v oblasti, aby na Středním východu vytvořily zónu bez jaderných zbraní, jakož i bez jiných zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, kterou by bylo možné skutečně kontrolovat, a to v souladu s usnesením o Středním východu přijatým na konferenci konané v roce 1995, jejímž úkolem bylo vyhodnotit smlouvu a posoudit její prodloužení;
 11. vzhledem k tomu, že bezpečnost v Evropě je spojena s bezpečností ve Středomoří, považovat zavedení režimu nešíření jaderných zbraní v této oblasti za největší prioritu;
 12. uznat důležitost zón bez jaderných zbraní pro mír a bezpečnost na základě ujednání volně dohodnutých mezi státy v dané oblasti;
 13. zdůraznit, že je nutné činit vše pro předcházení riziku jaderného terorismu, spojeného s případným přístupem teroristů k jaderným zbraním nebo k jadernému materiálu, který by mohl být použit při výrobě rozptylových radiologických zařízení, a v této souvislosti zdůraznit, že je třeba dodržovat závazky vyplývající z rezoluce Rady bezpečnosti č. 1540 (2004). Vyzvat k větší bezpečnosti vysoce radioaktivních zdrojů záření. V tomto ohledu podpořit opatření skupiny G8 a MAAE;
 14. uznat, že s ohledem na zvýšenou hrozbu šíření jaderných zbraní a terorismu je třeba schválit bezpečnostní iniciativu proti šíření zbraní, globální iniciativu pro omezení hrozeb a iniciativu globálního partnerství G8;
 15. vyzvat k dosažení univerzality dohod o komplexních zárukách a dodatkových protokolů;

16. uznat, že dohody o komplexních zárukách a dodatkové protokoly mají odrazující účinek na šíření jaderných zbraní a jsou dnes normou pro ověřování, a nadále usilovat o zvýšenou zjistitelnost případných porušení závazků vyplývajících z NPT;
17. usilovat o to, aby Rada guvernérů MAAE uznala, že uzavření dohody o komplexních zárukách a dodatkového protokolu je dnes normou pro ověřování;
18. zdůraznit jedinečnou úlohu, kterou MAAE hraje při ověřování toho, zda státy dodržují své závazky v oblasti nešíření jaderných zbraní, jakož i při poskytování pomoci těmto státům, na jejich žádost, v oblasti zvyšování bezpečnosti jaderných látek a zařízení, a vyzvat státy, aby podporovaly agenturu;
19. uznat význam účinných a vhodných kontrol vývozu podle rezoluce Rady bezpečnosti č. 1540 (2004) a v souladu s čl. III odst. 2 NPT;
20. provádět účinné vnitrostátní kontroly vývozu, tranzitu, překládky a zpětného vývozu, jakož i příslušné vnitrostátní právní a správní předpisy přijaté za tímto účelem;
21. uzákonit účinné trestní sankce za účelem odrazení od nezákonného vývozu, tranzitu a zprostředkovávání, obchodování, jakož i souvisejícího financování, a to podle rezoluce Rady bezpečnosti č. 1540 (2004);
22. vyzvat Zanggerův výbor a Sdružení jaderných dodavatelů (NSG), aby se podělily o své zkušenosti v oblasti kontroly vývozu, aby všechny státy mohly těžit z opatření Zanggerova výboru a pokynů Sdružení jaderných dodavatelů (NSG);
23. upozornit na nutnost v krátké době posílit pokyny NSG, aby je bylo možné přizpůsobit novým výzvám v oblasti nešíření zbraní;
24. vyzvat státy, které jsou stranami Úmluvy o fyzické ochraně jaderných materiálů, aby usilovaly o brzké uzavření pozměněné úmluvy;
25. uznat právo států, které jsou stranami NPT, na jadernou energii pro mírové účely, v souladu s článkem IV a podle článků I, II a III uvedené smlouvy;
26. zdůraznit význam pokračující mezinárodní spolupráce pro zvyšování jaderné bezpečnosti, bezpečného nakládání s odpadem a radiologické ochrany a vyzvat státy, které tak dosud neučinily, aby co nejdříve přistoupily ke všem souvisejícím úmluvám a aby v plném rozsahu plnily své závazky, které z nich vyplývají;
27. poznamenat, že státy, jež jsou stranami NPT, mohou mít v souladu s článkem IV uvedené smlouvy právo na mírové využití jaderné energie, mimo jiné v oblasti výroby elektrické energie, průmyslu, zdravotnictví a zemědělství;
28. podpořit formulování záruk, pokud jde o přístup ke službám souvisejícím s jaderným palivem nebo k samotnému palivu, a to za odpovídajících podmínek;
29. vzít na vědomí zprávu skupiny odborníků MAAE o mnohonárodním přístupu k jadernému palivovému cyklu a podpořit brzké zahájení jejího hodnocení v rámci MAAE;
30. uznat omezení jaderného zbrojení, k němuž došlo od konce studené války, a zdůraznit nutnost celosvětového snižování jaderných arzenálů v dalším úsilí o systematické a postupné jaderné odzbrojení podle článku VI a přivítat v této souvislosti ratifikaci Moskevské smlouvy Ruskou federací a Spojenými státy americkými v roce 2003 a současně zdůraznit potřebu dosažení dalšího pokroku při snižování jejich arzenálů;
31. zdůraznit, že je nutná realizace prohlášení prezidentů Ruska a USA učiněných v letech 1991 a 1992, která se týkají jednostranného snížení jejich zásob nestrategických jaderných zbraní, a vyzvat všechny státy, které vlastní nestrategické jaderné zbraně, aby je za účelem jejich omezení a likvidace zahrnuly do svých obecných procesů kontroly zbrojení a odzbrojení;
32. uznat uplatňování zásady nezvratnosti při usměrňování veškerých opatřeních v oblasti jaderného odzbrojení a zásady kontroly zbrojení, což by vzhledem k těmto podmínkám přispělo k udržení a posílení mezinárodního míru, bezpečnosti a stability;
33. uznat z hlediska jaderného odzbrojení význam programů na likvidaci a odstranění jaderných zbraní a na odstranění štěpných materiálů definovaných v rámci globálního partnerství G8;

34. pokračovat v úsilí zajistit transparentnost, jakožto dobrovolné opatření pro budování důvěry, jehož účelem je podpořit další pokrok v oblasti odzbrojení;
35. Smlouva o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT) je významnou součástí režimu odzbrojení a nešíření jaderných zbraní a pro její vstup v platnost, co nejdříve a bezpodmínečně, je třeba vyzvat státy, zejména ty, které jsou uvedeny v příloze II, aby neprodleně a bezpodmínečně podepsaly a ratifikovaly tuto smlouvu, a do doby, než uvedená smlouva vstoupí v platnost, vyzvat všechny státy, aby respektovaly moratorium a aby se zdržely jakýchkoli kroků odporujících ustanovením uvedené smlouvy a závazkům, které z ní vyplývají. Zdůraznit význam práce, kterou vykonala Přípravná komise pro Organizaci smlouvy o všeobecném zákazu jaderných zkoušek, a aktivně podporovat práci zvláštního zástupce států, jež smlouvu ratifikovaly, jehož úkolem je podporovat všeobecné přistoupení k uvedené smlouvě;
36. opětovně vyzvat konferenci pro odzbrojení k okamžitému zahájení a k urychlenému uzavření nediskriminační a všeobecně použitelné smlouvy zakazující výrobu štěpných materiálů pro jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení, bez předběžných podmínek a s přihlédnutím ke zprávě zvláštního koordinátora a k pověření, jež je v ní obsaženo, a do doby, než uvedená smlouva vstoupí v platnost, vyzvat všechny státy, aby vyhlásily a podpořily moratorium na výrobu štěpných materiálů pro jaderné zbraně nebo jiná jaderná výbušná zařízení. EU vítá kroky těch z pěti států vlastnicích jaderné zbraně, které vyhlásily příslušné moratorium;
37. vyzvat všechny dotyčné státy k přijetí vhodných konkrétních opatření pro snížení rizika vzniku jaderné války z důvodu havárie;
38. nadále posuzovat otázku záruk v oblasti bezpečnosti pro státy nevlastnící jaderné zbraně, jež jsou stranami NPT;
39. vyzvat státy vlastníci jaderné zbraně k opětovnému potvrzení stávajících bezpečnostních záruk podle rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů č. 984 (1995) a k podpisu a ratifikaci příslušných protokolů týkajících se zón bez jaderných zbraní, vypracovaných po skončení nezbytných konzultací, a současně uznat, že pro tyto zóny platí bezpečnostní záruky v podobě smluv;
40. zdůraznit nutnost všeobecného odzbrojení;
41. zdůraznit význam dosažení univerzality a provádění Úmluvy o zákazu biologických a toxinových zbraní (BTWC), Úmluvy o zákazu chemických zbraní (CWC), jakož i úmluv, opatření a iniciativ, které přispívají ke kontrole konvenčního zbrojení;
42. vyzvat k dosažení univerzality a k účinnému provádění Haagského kodexu chování proti šíření balistických raket;
43. usilovat o vyřešení problémů regionální nestability a nejistoty, jakož i konfliktních situací, které jsou často původem čtených programů zbrojení.

Článek 3

Opatření přijatá Evropskou unií pro účely článku 2 zahrnují:

- případné demarše předsednictví, v souladu s článkem 18 Smlouvy o Evropské unii, v zájmu prosazování univerzality NPT;
- demarše předsednictví, v souladu s článkem 18 Smlouvy o Evropské unii, státům, jež jsou stranami NPT, za účelem získání podpory těchto států pro cíle stanovené v článku 2 tohoto společného postoje;
- úsilí o dosažení dohody mezi členskými státy o návrzích týkajících se podstatných otázek, které mají být jménem Evropské unie předloženy k hodnocení státům, jež jsou stranami NPT, a které by se měly stát základem pro rozhodnutí přijatá na konferenci k hodnocení NPT, jež se bude konat v roce 2005;
- prohlášení Evropské unie vydaná předsednictvím v rámci obecné rozpravy a při debatách všech tří hlavních komisí.

Článek 4

Tento společný postoj nabývá účinku dnem přijetí.

Článek 5

Tento společný postoj bude zveřejněn v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Lucemburku dne 25. dubna 2005.

Za Radu

J. ASSELBORN

předseda